

«Бекітемін»
№267 орта мектеп директоры
С.Рахымшаева
2023ж.

«Бекітемін»
Кәсіподақ ұйымының төрайымы
А.Нуртаева
2023ж.

«№267 орта мектебі»
коммуналдық мемлекеттік мекемесінің
2023-2024 оқу жылына жұмыстық оқу жоспары

Түсінік хат

2023-2024 оқу жылында білім беру процесінің нормативтік-құқықтық қамтамасыз етілуі:

«Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы, 23.09.2022ж. №406 бұйрығымен енгізілген өзгерістермен);

«Қазақстан Республикасындағы Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 08.11.2012ж.№500бұйрығы,18.08.2023ж.№264 бұйрығымен енгізілген өзгерістермен);

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 ж. 20желтоқсандағы №557 бұйрығына 3-қосымша;

«Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» ҚР Оқу-ағарту министрінің 12.08.2022ж. №365; 30.09.2022ж. №412 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен;

Оқу жылының ұзақтығы 1-сыныптарда-33 оқу аптасын, 2-11 (12)- сыныптарда-34 оқу аптасын құрайды.

«2023-2024 оқу жылында Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарындағы оқу-тәрбие процесінің ерекшеліктері туралы» әдістемелік нұсқау хат басшылыққа алынды.

Мектепалды даярлық сыныптары бойынша:

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы №557 бұйрығына -3 қосымшасы басшылыққа алынды.

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын, соның ішінде мектепке дейінгі ұйымның жұмыс бағытын ескере отырып, балаларды қазақ халқының ұлттық құндылықтарына, отбасылық құндылықтарға, патриоттық сезімге, Отанға деген сүйіспеншілікке, мәдени-әлеуметтік нормаларға баулу, қауіпсіз мінез-құлық қағидаларын қалыптастыру бойынша міндеттерді іске асыру үшін күні бойы педагогтің ойын түріндегі түрлі балалар әрекеті (ойын, қимыл, шығармашылық, зерттеу, еңбек, дербес) арқылы ұйымдастыратын кіріктірілген сабағы.Мектеп жасына дейінгі балаларды жас ерекшеліктерін ескере отырып, күні бойы балалардың физикалық белсенділігіне уақыт бөледі.

Мемлекеттік тілді меңгеру мақсатында күні бойы режимдік сәттерде Үлгілі оқу бағдарламасында айқындалған сөздік минимумды үйрету, түрлі балалар әрекетінде тәрбиеленушілердің ауызекі байланыстырып сөйлеуін дамыту, сондай-ақ қазақ халқының мәдениетімен, салттары мен дәстүрлерін таныстыру, белсенді сөздікті байыту, сөздік нормаларды, мәдениетті қарым -қатынасты игеру ұсынылды.

Балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, күні бойы музыка тыңдау ән айту, әндерді жаттау, импровизация, ырғақты- музыкалық қимылдар, шулы балалар аспаптарында ойнау және басқа да музыкалық әрекеттерге уақыт бөлінді.

Бастауыш білім беру деңгейі бойынша:

ҚР БҒМ 08.11.2012 ж. №500 бұйрығы, 11-қосымша, 18.08.2023ж. №264 бұйрығымен енгізілген өзгерістермен оқыту қазақ тілінде жүргізілетін сыныптарға арналған бастауыш білім берудің үлгілі оқу жоспарының (төмендетілген оқу жүктемесімен) 6-қосымша басшылыққа алынды. Бастауыш сыныптарда вариативті компонентті белсенді қозғалмалы сипаттағы жеке және топтық сабақтар есебінен оқушылардың ойлау қабілетін жетілдіру мақсатында 1-сыныпқа «Математика» 1 сағат, 2-сыныпқа, 3,4-сыныптарға «Математика» курстары 1 сағаттан берілді. Дене шынықтыру пән мұғалімдеріне 2сағаты инвариантты компоненттен, вариативтік компоненттен 1 сағаты спорттық ойындарға берілді.

2023-2024 оқу жылында стандартқа енгізілген өзгерістерге сәйкес: «Көркем еңбек» сабағы екі пәнге бөлінген: «Еңбекке баулу» және «Бейнелеу өнері», олар тек 1-2- сыныпқа арналған дербес оқу пәндері ретінде айқындалған. «Технология және өнер» білім беру саласының мазмұны «Музыка», «Еңбекке баулу» және «Бейнелеу өнері» оқу пәндері арқылы іске асырылады.

«Әліппе» ҚР БҒМ 2021 жылғы 26 наурыздағы №123 бұйрығымен бекітілген бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныбына арналған «Әліппе» оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес оқытылады.

1-4 сыныптарда «Өмір қауіпсіздігінің негіздері» оқу курсы міндетті оқыту қамтамасыз етіледі. Оқу курсының мазмұнын 1-4 сыныптарда «Дүниетану» оқу пәніне тақырыбы кіріктіріледі. Жылдық оқу жүктемесі 1-3 сыныптарда 6 сағаттан, 4-сыныпта 10 сағаттан іске асырады.

«Жол қозғалысы ережелері» оқу курсының мазмұнын 1-4 сыныптарда әрбір сыныпта 6 сағаттан сынып сағаттары есебінен және сабақтан тыс уақытта сынып жетекшілері жылдық жұмыс жоспарында тақырыптары мен мерзімін көрсете отырып іске асырады.

Негізгі орта білім беру деңгейі бойынша:

ҚР БҒМ 8.11.2012 ж. №500 бұйрығы, 16-қосымша (төмендетілген оқу жүктемесімен) Оқыту қазақ тілінде жүргізілетін сыныптарға арналған негізгі орта білім берудің үлгілік оқу жоспары басшылыққа алынды. Вариативтік компонент есебінен 5,6-сыныптар 1-ші жарты жылдықта, 7,8- сыныптар II-ші жарты жылдықта «Жаһандық құзыреттілік» таңдау курсы Сертификатталған пән мұғалімдері жүргізеді. 7-9 сыныптарда вариативтік компонент есебінен таңдау пәндері оқытудың мақсаты – білім алушылардың ерте кәсіби бейімделуін қамтамасыз ету. «Қазақстан Республикадағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығында инвариантты компоненттен таңдалатын оқу пәндерінің комбинациялары берілген. 7-сыныптарда вариативтік компонентте инварианттық компоненттен таңдалатын оқу пәндерінің комбинациясы сақталып, «Қазақстан тарихы», «География» және инвариантты компоненттен «Қазақ тілі» пәні таңдалды; 8 «а» сыныбында «Қазақ тілі», «Орыс тілі мен әдебиеті» және инвариантты компоненттен «Қазақстан тарихы», 8 «ә» сыныбында «Қазақстан тарихы», «География» және инвариантты компоненттен «Қазақ тілі» пәні таңдалды; 9 «а» сыныбында «Алгебра», «Физика» және инвариантты компоненттен «Қазақ тілі», 9 «ә» сыныбында «Биология», «Химия» және инвариантты компоненттен «Информатика» пәні таңдалды. 9-сыныптарға вариативтік компоненттен 1сағат «Жаһандық құзыреттілік» курсы берілді.

Дене шынықтыру пән мұғалімдеріне 2 сағаты инвариантты компоненттен, вариативтік компоненттен 1 сағаты спорттық ойындарға беріледі.

«Өмір қауіпсіздігінің негіздері» оқу курсының мазмұны 5-9 сыныптарда дене шынықтыру оқу курсының аясында 15 сағаттық жылдық оқу жүктемесімен дене шынықтыру мұғалімінің оқытуымен іске асырылады. «Өмір қауіпсіздігінің негіздері» оқыту сабақтары міндетті болып табылады және оқу үдерісі кезінде жүргізілді.

Жалпы орта білім беру деңгейі бойынша:

Жаратылыстану-математика бағыты бойынша ҚР БҒМ 08.11.2012ж. №500 бұйрығы, 22-қосымша, 18.08.2023 ж. №264 бұйрығына 12-қосымша (төмендетілген оқу жүктемесімен) жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспары басшылыққа алынды.

10-11 сыныптарда вариативтік компонент есебінен «Жаһандық құзыреттілік» таңдау курсы берілді.

Инварианттық компоненттен 10«а» сыныбына «География», «Химия», «Қазақстан тарихы», 10«ә» сыныбына «Алгебра», «Химия», «Қазақстан тарихы»; 11«а» сыныбына «География», «Химия», «Қазақстан тарихы» таңдауы бойынша берілді.

Стандартты деңгейден «Кәсіпкерлік және бизнес негіздері», «Дүниежүзі тарихы» 10-11 сыныпта 1 сағаттық жүргізіледі.

Элективті курс 10«а» сыныбында «Информатика» пәніне «Бағдарламалау» тақырыбында 1 сағаттан, 11«а» сыныбында «Қазақ тілі» пәніне «Оқу сауаттылығына байланысты мәтін талдау» тақырыбында 1 сағаттан жүргізіледі.

Дене шынықтыру пән мұғалімдеріне 2 сағаты инвариантты компоненттен, вариативтік компоненттен 1 сағаты спорттық ойындарға беріледі.

«Өмір қауіпсіздігінің және ақпараттық технологиялар негіздері» оқу курсының мазмұны 10-сыныпта 12 сағаттық, «Өмір қауіпсіздігінің негіздері» оқу курсының мазмұны 11-сыныпта

16 сағаттық оқу жүктемесімен «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» оқу курсының аясында Алғашқы әскери және технологиялық дайындық пәнінің оқытушы-ұйымдастырушысы жүзеге асырады. Өмір қауіпсіздігінің негіздері бойынша сабақтар міндетті болып табылады және оқу процесі кезінде жүргізіледі.

2021-2022 оқу жылы бойынша

Білім беру деңгейлері	Үлгілік оқу жоспарлары	Типтік оқу бағдарламалары
1-4 сыныптар	«Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына №1,4-қосымшалары, 2021 жылғы 20 тамыздағы №415 бұйрығына 1-қосымша	03.04.2013 №115 (27.11.2020 №496)
5-9 сыныптар	«Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы 2021 жылғы 20 тамыздағы №415 бұйрығына 6-қосымша	03.04.2013 №115 (27.11.2020 №496)
10-11 сыныптар	«Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы №100-қосымшасы, 2021 жылғы 20 тамыздағы №415 бұйрығына 31-қосымша	03.04.2013 №115 (27.11.2020 №496)

2022-2023 оқу жылы бойынша

Білім беру деңгейлері	Үлгілік оқу жоспарлары	Типтік оқу бағдарламалары
1-4 сыныптар	ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына №1-қосымша (12.08.2022 №365 бұйрығына №1 қосымша)	03.04.2013 №115 (27.11.2020 №496) 16.09.2022 №399 21.11.2022 №467
5-9 сыныптар	ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына №6,55-қосымшалары (12.08.2022 №365 бұйрығына №6,55-қосымшалары)	03.04.2013 №115 (27.11.2020 №496) 16.09.2022 №399 21.11.2022 №467
10-11 сыныптар	ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына №86-қосымша (12.08.2022 №365 бұйрығына №86 қосымшасы), Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 30.09.2022 №412 бұйрығына 19-қосымшасы	03.04.2013 №115 (27.11.2020 №496) 16.09.2022 №399 21.11.2022 №467

2023-2024 оқу жылы бойынша

Білім беру деңгейлері	Үлгілік оқу жоспарлары	Типтік оқу бағдарламалары
1-4 сыныптар	ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына №11 қосымшасы; (2023 жылғы 18 тамыздағы №264 бұйрығына 6-қосымша)	03.04.2013 №115 16.09.2022 №399 (21.11.2022 №467, 05.07.2023 №199)
5-9 сыныптар	Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 30 қыркүйектегі 412 бұйрығына 13-қосымша, ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығының 10-тарауы, 16-қосымшасы	03.04.2013 №115 16.09.2022 №399 (21.11.2022 №467, 05.07.2023 №199)
10-11 сыныптар	ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына 21,22-қосымшалары; (2023 жылғы 1 тамыздағы №264 бұйрығына №11,12-қосымшалары)	03.04.2013 №115 16.09.2022 №399 (21.11.2022 №467, 05.07.2023 №199)

Мектеп директоры

С.Рахымшаева

«Бекітемін»

№267 орта мектеп директоры

С.Б.Рахымшаева

28.08.2023

Оқыту қазақ тілінде жүргізілетін сыныптарға арналған бастауыш білім берудің
(төмендетілген оқу жүктемесі) жұмыстық оқу жоспары

№	Білім салалары және оқу пәндері	Сыныптар бойынша апталық сағат саны						Жалпы жүктеме, сағат	
		1А	2А	3А	3А	4А	4Ә	Апталық	Жылдық
Инварианттық компонент									
	Тіл және әдебиет	6	9	11	11	11	11	59	2118
1	Әліппе, Ана тілі	6	-	-	-	-	-	6	210
2	Қазақ тілі	-	4	4	4	4	4	20	720
3	Әдебиеттік оқу	-	3	3	3	3	3	15	540
4	Орыс тілі		2	2	2	2	2	10	360
5	Шетел тілі			2	2	2	2	8	288
	Математика және информатика	4,5	5	6	6	6	6	33,5	1201,5
6	Математика	4	4	5	5	5	5	28	1004
7	Цифрлық сауаттылық	0,5	1	1	1	1	1	5,5	197,5
	Жаратылыстану	1	1	2	2	2	2	10	359
8	Жаратылыстану	1	1	2	2	2	2	10	359
	Адам және қоғам	1	1	1	1	1	1	6	215
9	Дүниетану	1	1	1	1	1	1	6	215
	Технология және өнер	3	3	2	2	2	2	14	501
10	Көркем еңбек			1	1	1	1	4	144
11	Еңбекке баулу	1	1					2	71
12	Бейнелеу өнері	1	1					2	71
13	Музыка	1	1	1	1	1	1	6	215
	Дене шынықтыру	2	2	2	2	2	2	12	430
14	Дене шынықтыру	2	2	2	2	2	2	12	466
	Инварианттық оқу жүктемесі	17,5	21	24	24	24	24	134,5	4824,5
Вариативтік компонент									
	Таңдауы бойынша сабақтар	1	2	1	1	1	1	7	251
	Дене шынықтыру: спорттық ойындар	1	1	1	1	1	1	6	215
	Вариативтік оқу жүктемесі	2	3	2	2	2	2	13	466
	Ең жоғарғы оқу жүктемесі	19,5	24	26	26	26	26	147,5	5290,5

Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары

Г.Сулейменова

«Бекітемін»

№267 орта мектеп директоры

С.Б.Рахымшаева

Оқыту қазақ тілінде жүргізілетін негізгі орта білім берудің
(төмендетілген оқу жүктемесімен) жұмыстық оқу жоспары

№	Білім салалары және оқу пәндері	Сыныптар бойынша апталық сағат саны										Жалпы жүктеме, сағат	
		5А	5Ә	6А	6Ә	7А	7Ә	8А	8Ә	9А	9Ә	Апталық	Жылдық
Инварианттық компонент													
I	Тіл және әдебиет	11	11	11	11	10	10	10	10	10	10	104	3744
1	Қазақ тілі	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	24	864
2	Қазақ әдебиеті	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	720
3	Орыс тілі мен әдебиеті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	1080
4	Шетел тілі	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	1080
II	Математика және информатика	6	6	6	6	5	5	5	5	5	5	54	1944
5	Математика	5	5	5	5							20	720
6	Алгебра					3	3	3	3	3	3	18	648
7	Геометрия					1	1	1	1	1	1	6	216
8	Информатика	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	360
III	Жаратылыстану	2	2	2	2	7	7	7	7	7	7	50	1800
9	Жаратылыстану	2	2	2	2							8	288
10	Физика					2	2	2	2	2	2	12	432
11	Химия					2	2	2	2	2	2	12	432
12	Биология					2	2	2	2	2	2	12	432
13	География					1	1	1	1	1	1	6	216
IV	Адам және қоғам	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	32	1152
14	Қазақстан тарихы	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	720
15	Дүниежүзі тарихы	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	360
16	Құқық негіздері	-	-	-	-					1	1	2	72
V	Технология және өнер	3	3	3	3	1	1	1	1	1	1	18	648
18	Музыка	1	1	1	1							4	144
19	Көркем еңбек	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	14	504
VI	Дене шынықтыру	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	720
20	Дене шынықтыру	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	720
Инварианттық оқу		27	27	27	27	28	28	28	28	29	29	278	10008
Вариативтік компонент													
		5А	5Ә									Апталық	Жылдық
	Жаһандық күзiреттiлiк	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	6	216
	Инвариантты компоненттен таңдау бойынша үш пән*					3	3	3	3	3	3	18	648
						қазақ тілі тарих	қазақ тілі тарих	қазақ тілі тарих	қазақ тілі тарих	алгебра физика	қазақ тілі орыс тілі		
						география	география	орыс тілі	география	қазақ	информ		
	Әлектівті курстар									зайырл	зайырл	0	0
	Дене шынықтыру: спорттық ойындар	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	360
	Вариативті оқу жүктемесі	1,5	1,5	1,5	1,5	4,5	4,5	4,5	4,5	5	5	34	1224
	Ең жоғарғы оқу жүктемесі	28,5	28,5	28,5	28,5	32,5	32,5	32,5	32,5	34	34	312	11232

Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары

Г.Судейменова

"Бекітемін"

№267 орта мектеп директоры

С.Б.Рахымшаева

2023ж.

Оқыту қазақ тілінде жүргізілетін жаратылыстану-математикалық бағыт бойынша жалпы орта білім берудің жұмыстық оқу жоспары (төмендетілген оқу жүктемесімен) 2023-2024 оқу жылы

№	Оқу пәндері	Сыныптар бойынша апталық сағаттар саны		Жалпы жүктеме	
		10А	11А	апталық	жылдық
Инварианттық компонент					
Міндетті пәндер					
1.	Алгебра және анализ бастамалары	4	4	8	288
2.	Геометрия	2	2	4	144
3.	Информатика	2	2	4	144
4.	Қазақ тілі	1	1	2	72
5.	Қазақ әдебиеті	2	2	4	144
6.	Орыс тілі мен әдебиеті	2	2	4	144
7.	Шетел тілі	3	3	6	216
8.	Қазақстан тарихы	1	1	2	72
9.	Дене шынықтыру	2	2	4	144
10.	Алғашқы әскери және технологиялық дайындық	1	1	2	72
Таңдау бойынша пәндер					
Тереңдетілген деңгей		3 сағаттан 2 пән	3 сағаттан 2 пән	12	432
11	Физика	3	3	6	216
12	Химия				
13	Биология	3	3	6	216
14	География				
Стандартты деңгей		1 сағаттан 2 пән	1 сағаттан 2 пән	4	144
15	Дүниежүзі тарихы	1	1	2	72
16	Кәсіпкерлік және бизнес негіздері	1	1	2	72
17	Графика және жобалау				
18	Құқық негіздері				
Инварианттық оқу жүктемесі		28	28	56	2016
Таңдау пәндері		3	3	6	216
1	Химия	1	1	2	72
2	География	1	1	2	72
3	Қазақстан тарихы	1	1	2	72
Жаһандық құзыреттілік		1	1	2	72
Элективті курстар		1	1	2	72
Информатика		1		1	36
Оқу сауаттылығы			1	1	36
Дене шынықтыру: спорттық ойындар		1	1	2	72
Вариативтік компонент		6	6	12	432
Ең жоғарғы оқу жүктемесі		34	34	68	2448

Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары

Г.Сулейменова

"Бекітемін"

№26 орта мектеп директоры

С.Б.Рахымшаева

2023ж.

Оқыту қазақ тілінде жүргізілетін қоғамдық-гуманитарлық бағыт бойынша
жалпы орта білім берудің жұмыстық оқу жоспары
(төмендетілген оқу жүктемесімен)

2023-2024 оқу жылы

№	Оқу пәндері	Сынып бойынша апталық сағаттар саны	Жалпы жүктеме	
		10Ә	апталық	жылдық
Инварианттық компонент				
Міндетті пәндер				
1.	Алгебра және анализ бастамалары	3	3	108
2.	Геометрия	1	1	36
3.	Информатика	1	1	36
4.	Қазақ тілі	2	2	72
5.	Қазақ әдебиеті	2	2	72
6.	Орыс тілі мен әдебиеті	2	2	72
7.	Шетел тілі	4	4	144
8.	Қазақстан тарихы	2	2	72
9.	Дене шынықтыру	2	2	72
10.	Алғашқы әскери және технологиялық дайындық	1	1	36
Таңдау бойынша пәндер				
Терендетілген деңгей		2 сағаттан 2 пән	4	144
11.	Шетел тілі (екінші)			
12.	Дүниежүзі тарихы	2	2	72
13.	География	2	2	72
14.	Құқық негіздері			
Стандартты деңгей		2 сағаттан 2 пән	4	144
15.	Физика	2	2	72
16.	Химия			
17.	Биология	2	2	72
18.	Кәсіпкерлік және бизнес негіздері			
Инварианттық оқу жүктемесі		28	28	1008
Инварианттық компоненттен таңдау пәндері		3	3	108
1	Химия	1	1	36
2	Алгебра	1	1	36
2	Қазақстан тарихы	1	1	36
Жаһандық құзыреттілік		1	1	36
Элективті курстар				0
Дене шынықтыру: спорттық ойындар		1	1	36
Вариативтік компонент		4	4	144
Ең жоғарғы оқу жүктемесі		33	33	1188

Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары

Г.Сулейменова